

razionalità, f. (filos.) racionalnost; moć umovanja

razionalmente, av. razumno.

razione, f. obrok; (mil.) dnevni obrok; (med.) dijeta; *mèttete alla* —, dijeliti obroke; staviti na obrok, na dijetu (bolesnika); (fam.) *una — di botte*, porcija batina.

razza, f. rasa; soj; pleme, loza; podrijetlo; koljeno; naraštaj; potomstvo; (di cavalli) pasmina, ergela; *che — di gènte!*, čudna li svijeta!; *che razza d' idèa!*, čudnovate li ideje!; *le razze umane*, narodi, ljudske rase; *far — (di animali) kotiti*, (di uccèlli) leći.

razza, f. (pesce) raža, rađa, raja; (della ròta) žbica, spica; *mèttete le -e a una ròta*, praviti smetnje; udarati palac na točak; *kočiti točak*.

razzaia, f. (pop.) brazda neplodna tla; FU. blistanje, sijanje, ozarenost.

razzamàglia, f. (p. u.) V. razzumàglia.

razzare, v. a. (frenare ròta) ukočiti točak; (rasentare) okrnuti, proći mimo, tik, uz(a). || v. n. (raggiare) blistati se, sijati (od sreće, zadovoljstva); pružati se zrakasto.

razzènte, ag. (p. u. di vino) rezak.

razzia, f. (mil.) upad, najezda (zbog pljačke); *far -e in*, upadati (zbog pljačke); otimati; upadati (kada redarstvo iznenada bane da pretražuje skrovišta sumnjivih lica), racija.

razziare (razzio, -ii), v. a. (mil.) upadati (zbog pljačke); otimati.

razzo, m. vreteno pređe; vatromet, raketa; (di ròta) žbica, palac (gen. paoca, ne palca); spica u točka; *lanciar -i*, bacati rakete.

razzolare (ràzzolo), v. a. prekopati, iskopati, raditi kako-tako. || v. n. čeprljati, čeprkati; (prov.) *chi di gallina nasce convien che ràzzoli*, tko se izliježe piletom valja mu čeprkati.

razzolata, **razzolatura**, f. e **razzolio** (-ii), m. čeprkanje.

razzumàglia, f. smeće, ološ, rita, svjetina (za preziranje), glota, najniža prostota.

re, m. inv. kralj; kralj (u šahu i

kartama); *il — cristianissimo*, francuski kralj; *il — cattolico*, španski kralj; *il — fedele*, portugalski kralj; *i — magi* (il giorno, la festa dei Re), sv. Tri Kralja; (gr.-or.) Bogojavljenje; *il — del creato, dell' universo*, čovjek; — *di figura*, di cartone, slab, nemoćan vladalac; (astr.) *i tre —*, štapi, Jakovljevi štapi; — *dell' arte*, kamen mudraca; — *meschino*, — *di maccchia* (uccèllo), kraljić, zviždak; — *di quaglie* (uccèllo), hariš, mlakara, trkavac; (fig.) *è un mangiare da —*, to je kraljevsko jelo.

rè, m. (nota mus.) druga nota skale ut, nota D; treća žica na violini; četvrta žica na gitari.

re... Prefiso che indica *rinnozione* o *ritorno*.

reagènte, ag. (scient.) koji djeluje, djelstuje suprotno, koji vraća radnju, dejstvo. || m. (chim.) reagenat, reagens.

reagire (reagisco, -sci), v. n. (lett., scient.) djelotvorno odgovoriti, odgovoriti otporom na učin, na otpor; oduprijeti se, oprijeti se.

reale, ag. (reale) kraljski, kraljevski; (poèt.) *la donna —*, *la real donna*, kraljica; *fiume —*, rijeka (koja se ulijeva u more); *i -i*, kraljevska porodica; *la casa —*, kraljevski dom; *principe —*, kraljević (nasljednik prijestola); *canto —*, spjev od 5 strofa (kítica) po 11 stihova, sa pripjevom od 5 stihova; *alla reale*, kraljevski.

reale (effettivo) pravi, efektivan; stvaran, realan; (fig.) otvoren, iskren; *prova —*, dokaz koji dokazuje realnost stvari; *scola —*, realka. || m. stvarno, stvarnost; f. (a Roma) straža kraljevske palače; real (španski novac od 25 para).

realismo, m. (lett., filos.) realizam (da se apstraktne stvari smatraju kao živa bića); realizam, naturalizam (predstavljanje prirode bez idealnosti, gruba stvarnost); realistička, naturalistička škola; (polit.) kraljevska stranka.

realista (-sti), m. (filosof, lett.) realist (privrženik realizma u knji-